

MED KROPPEN SOM MUSIKKINSTRUMENT

SKRIV UT TIPS EN VENN

DEL

13. NOVEMBER 2015

Sven komponerer musikk med bevegelser. Bildet er fra en workshop ved Bauhaus Universitat, Weimar, Tyskland i mars i ar. Han med ryggen til er Giacomo Lepri, en av seks komponister/lyddesignere som har laget lydmiljer i Motion Composer. (Foto: Delphine Laveau)

Ved hjelp av programvare med kamera som registrerer bevegelse, kan selv de minst funksjonsfriske lage musikk – ved hjelp av kroppen.

Tekst: Hege Hele

Andreas Bergsland er firsteamanuensis i musikkteknologi ved NTNU i Trondheim. Bergsland er en av seks komponister som har bidratt til a skape ett av seks sakalte «lydmiljer» som er integrert i Motion Composer.

- Hvilken lyd du lager avhenger av hvor du star i rommet. Beveger du deg sa forandres lydene, sier han.

Registrerer all bevegelse

Motion Composer er en innretning med kamera som registrerer bevegelsene fra personen som star foran det og lager lyd og musikk ut i fra hvordan brukeren beveger seg. Den er sa sensitiv at selv en liten bevegelse med lillefingeren eller et blink med oyet registreres og gir en lyd. Motion Composer fungerer i dag ved a koble en

sensor boks til en minidatamaskin som kjører egenutviklet programvare, men skal fra neste versjon komme i en integrert «boks», omtrent som spillmaskinene X-Box og Nintendo Wii.

Motion Composer virker gjennom å analysere data fra videobildene og så gjøre analysedataene om til lyd. Det første steget i prosessen er dataprogrammet vi kaller «tracker», som sammenlikner bilde for bilde i videostrømmen for å se hvor mye brukeren beveger seg. Den ser også på hvor brukeren befinner seg i rommet. Analyseprogrammet lager så et sett med datastrømmer som overføres til lydprogramvaren som er neste ledd i prosessen. I lydprogramvaren kan man for eksempel bestemme at store bevegelser skal spille mange toner, mens små bevegelser spiller få.

Bergsland har siden 2011 samarbeidet med Robert Wechsler som står bak prosjektet Motion Composer. Wechsler er opprinnelig fra USA men har bodd i Tyskland de siste 30 årene.

Bergsland forteller at han ble involvert i prosjektet etter at han ble kjent med Wechsler. Han ble forespurt om å delta som komponist/lyddesigner for å skape de lyd miljøer som man spiller på i programmet.

- Min rolle i prosjektet har vært å utvikle en del av denne lydprogramvaren, sier Bergsland.

Tatt godt imot

Motion Composer har til nå blitt solgt i Spania, Tyskland, Tsjekia, Italia og Frankrike. I Norge er det ikke kommet helt i gang, men han har vært med på å demonstrere det sammen med Robert Wechsler. Det var i Trondheim i oktober. Han forteller at responsen var svært god.

- Det ble tatt godt imot. Det er fint at vi har ulike lyd miljøer fordi folk har ulike preferanse. Noen likte lyd miljøet med mer tonalitet og harmonier, mens andre likte det med moderne technorytmer. Det som er spennende for noen kan være litt skummelt for andre. Programmet gir brukeren mulighet til å utforske et rom eller landskap gjennom lyd og musikk. Man må lytte og se hva man liker, sier Bergsland.

- Kan alle delta?

- Ja, dette er et lavterskeltilbud. Det er både artig, interessant og rørende at folk med store funksjonshemninger kan være med å spille. Ansikt, øyne, munn – alt registreres og brukeren forstår at det er de som lager lydene. De komponerer selv med kroppen, sier Bergsland.

- Det er egentlig vanskelig å forklare om man ikke har sett det i praksis. Går man inn på [hjemmesiden til Motion Composer](#), så ligger videoer man kan se på, tipser han.

Brukes i institusjoner og skoler

Motion Composer selges stort sett til institusjoner og skoler i Europa. I Norge er det helt nytt. Brukergruppene er psykisk utviklingshemmede, funksjonshemmede personer med ervervede skadede og autister.

- Vi demonstrerte det på Ringve museum i høst for brukere ved Ladesletta helse og velferdssenter i Trondheim. Det var vellykket. Vi testet det også på en ny gruppe, eldre personer med demens. Det viste seg at de ikke hadde krefter til å jobbe med dette i mer enn en drøy times tid. Denne gruppen med eldre viser det seg, trenger kortere økter.

Bergsland forteller at de arbeider med en ny versjon av programmet som skal tilbys det norske markedet. Hjelpemiddelsentralen har blant annet vist interesse.

Musikk som «stemme»

- Det er en menneskerett å få uttrykke seg – muntlig, fysisk og i kombinasjon. Motion composer gjør det mulig å uttrykke seg med musikk som «stemme», sier Ann Helen Hay Rødlie. Hun arbeider ved Ladesletta aktivitetstilbud, som hadde besøk av Robert Wechsler og Andreas Bergsland og som introduserte dem for Motion Composer.

- Hvordan opplevde brukerne å prøve ut programmet som gjør dem til komponister?

- Musikk oppleves vakkert for øret, men musikk lager også vibrasjoner som kan oppleves for de som ikke hører. Mennesker uten verbalt språk kan lære å bruke bevegelse omgjort til musikk, som kommunikasjon. Programmet tillater mennesker å lage musikk, å være musikk, å snakke musikk og å kommunisere med musikk. Man kan spille instrumenter selv om man ikke kan håndtere et ordinært musikkinstrument, sier Ann Helen Hay Rødlie.

- Skal dere ta dette i bruk?

- Jeg håper selvfølgelig at dette kan bli et tilgjengelig hjelpemiddel i fremtiden. Ikke bare hos oss, men for alle som jobber med og for mennesker med funksjonsnedsettelse.

De seks brukerne fra Ladesletta aktivitetstilbud som fikk være med på workshopen på Ringve, var veldig begeistret, og kan godt tenke seg å lage musikk flere ganger. Dette er et hjelpemiddel som alle våre brukere kunne ha benyttet seg av, i større eller mindre grad.

- *Hvilke muligheter gir dette programmet?*

- Man kan lære å bruke Motion Composer for å uttrykke glede, sinne, oppspilthet, frustrasjon osv. Det kan gjøre Motion Composer til et hjelpemiddel i aktivisering, for eksempel til å lage teaterstykker/sketsjer for denne gruppen. Det hadde vært artig å se hva funksjonshemmede barn kunne gjøre med den type hjelpemiddel, sier Hay Rødlien.

Kommentarer fra brukerne etter workshop:

- Artig

- Akkurat noe for meg

- Eneste måten jeg kan lage musikk med bare meg

- Vi vil gjøre dette mer

- Jeg lagde musikk bare med en hånd

www.motioncomposer.com

Robert Wechsler og Suzanne ved Bauhaus Universität, Weimar, Tyskland. (Foto: Delphine Laveau)

Fra workshopen på Ringve museum nå i oktober. (Foto: Andreas Bergsland)

Se video fra You Tube: https://www.youtube.com/watch?v=JhEYR_2Z5sg